

Het afgelopen halfjaar werd Nederland geconfronteerd met de uitbraak van een hoog pathogene variant van de vogelgriep en met ebola. Twee zoönosen met een grote impact. Vooral de vogelgriep kon gezien worden als een testcase: hebben we voldoende lering getrokken uit eerdere uitbraken? En hebben de inspanningen om de samenwerking tussen de humane en veterinaire sector te verbeteren iets opgeleverd? Dat zal duidelijk worden bij de evaluatie van de aanpak. Maar onze ervaring bij de uitbraak in Hekendorp is dat samenwerken werkt.

In deze derde nieuwsbrief leest u kort iets over de vogelgriep en over ebola, omdat leden van ons kernteam hier nauw bij betrokken waren. Daarnaast vertellen we u wat we allemaal nog meer deden in de tweede helft van 2014.

Uitbraak vogelgriep

Op 16 november 2014 werd de provincie Utrecht geconfronteerd met de uitbraak van een hoogpathogene variant (H5N8) van de vogelgriep bij een pluimveebedrijf in Hekendorp, aan de rand van onze regio. In de bestrijding werkten de veterinaire en humane sector constructief samen. Kernteamlid Ans van Lier was een van de GGD-artsen Infectieziektebestrijding die namens de GGD regio Utrecht bij deze uitbraak betrokken was. De GGD monitorde ziekteverschijnselen bij en verstreekte Tamiflu aan bewoners, medewerkers en ruimers op de boerderij; verzorgde voorlichting aan huisartsen en burgers en adviseerde de burgemeester. Ook onderhield de GGD regio Utrecht nauwe contacten met de GGD in de aangrenzende regio.

Ebola

Op verzoek van de World Health Organisation (WHO) werd op 6 december 2014 een militair van de Verenigde Naties vredesmacht in Liberia (UNMIL) met ebola opgevangen in het Calamiteitenhospitaal van het UMC Utrecht. Hij had zich ingezet bij de ebolabestrijding en is besmet geraakt. Hij werd verzorgd door een groot team artsen, verpleegkundigen en ondersteunend personeel. Zij zijn goed getraind en werkten altijd in tweetallen. Eén verrichtte de handelingen bij de patiënt en de ander controleerde of alles volgens afspraak verliep. Naast het UMC Utrecht waren ook andere ketenpartners als de GGD regio Utrecht, het RIVM en de Veiligheidsregio Utrecht betrokken. Op 19 december 2014 werd de patiënt genezen verklaard. Enkele dagen later vloog hij terug naar Liberia.

Uitbreiding netwerk

Het aantal leden van het Kennisnetwerk steeg van bijna 250 eind juni naar ruim 300 eind december. We informeren leden over de activiteiten van het Kennisnetwerk. En over relevante ontwikkelingen die betrekking hebben op zoönosen, antibioticaresistentie en One Health.

Het Kennisnetwerk Zoönosen Midden-Nederland in het nieuws

Komt een zwangere boerin bij de dokter. Dat is de titel van de vijftiendste editie van de [regionale nieuwsbrief infectieziekten voor huisartsen](#) die in juli 2014 verscheen. De nieuwsbrief staat geheel in het teken van zoönosen en is geschreven door leden van het Kennisnetwerk Zoönosen Midden-Nederland.

De nieuwsbrief is een gezamenlijk initiatief van de GGD regio Utrecht en artsen-microbioloog in de provincie Utrecht en verschijnt twee keer per jaar.

In het [Tijdschrift voor Diergeneeskunde](#) staat iedere maand een dierenarts met een bijzondere functie centraal. In augustus 2014 was dat kernteamlid Tineke Kramer, de eerste dierenarts in Nederland die bij een GGD werkt. Zij werkt daar op het snijvlak van milieu, infectieziekten en diergeneeskunde.

Twitter

Via het twitteraccount [@vandieropmens](#) verstuurd we in de tweede helft van dit jaar 35 tweets over zoönosen en aanverwante onderwerpen. Het aantal volgers steeg van 84 naar 110. Veel volgers stuurden de tweets vervolgens door naar hun volgers. Zo bereiken onze berichten een grote groep mensen.

Adviezen

Kerngroepleden werken momenteel aan een richtlijn zoönosen voor het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten en aan een reactie op de nota 'Aanbevelingen Gemeentelijk Dierenwelzijnsbeleid' van de Dierenbescherming.

Zoobiquity-congres

Op donderdag 11 september 2014 organiseerden het Kennisnetwerk Zoönosen Midden-Nederland en VetEffect het eerste Nederlandse Zoobiquity-congres in Dierenpark Amersfoort. Een kleine honderd professionals uit de humane en veterinaire gezondheidszorg namen een kijkje in elkaars keuken.

Het ochtendprogramma bestond uit drie duo-presentaties waarin veterinaire en humane artsen ziektebeelden (primair hyperaldosteronisme, trichotillomanie en mammacarcinoom) bespraken die zowel bij dieren als bij mensen voorkomen. Wat zijn de verschillen? Wat zijn de overeenkomsten? En hoe kunnen veterinaire en humane artsen van elkaar leren?

's Middags liepen de deelnemers in groepjes een klinische ronde door de dierentuin. Onder leiding van een dierentuindierenarts bespraken zij casuïstiek en ontdekten zij overeenkomsten tussen de humane en

veterinaire geneeskundige praktijk, maar ook het belang van klinisch redeneren bij zieke (dierentuin-) dieren.

Volgens de deelnemers heeft het congres bijgedragen aan een zinvolle samenwerking tussen humane en veterinaire artsen. “Er zijn tal van mogelijkheden voor samenwerking tussen de humane en de diergeneeskunde. Over en weer kunnen we veel van elkaar leren. De kennis en informatie samenbrengen uit beide disciplines levert een waardevolle schat aan kennis en kunde”, aldus een van de deelnemers. “Het was nuttig om mensen uit andere medische beroepsgroepen te spreken. Volgend jaar zeker weer doen.” Dat advies hebben we ter harte genomen: in september 2015 organiseren we wederom een zoobiquity-congres. De meeste presentaties staan op de [website](#). Daar staat ook een uitgebreid [verslag](#) van het congres.

Mutaties in het kernteam

In 2014 zijn de GGD regio Midden-Nederland en de GG&GD Utrecht samengevoegd tot één organisatie: de GGD regio Utrecht. Deze samenvoeging had ook gevolgen voor ons Kennisnetwerk. Als gevolg van een verschuiving van taken moesten we afscheid nemen van ons kernteamlid Koen Hulshof. Koen gaat meer tijd besteden aan SOA's en minder aan zoönosen. Leonie Jansen neemt zijn plaats in het kernteam over. Leonie is arts in opleiding tot arts infectieziektebestrijding KNMG bij de GGD regio Utrecht. Zij heeft een bijzondere interesse in antibioticaresistentie.

Met een ferme handdruk en een warme omhelzing namen we op 8 december jl. afscheid van onze technisch voorzitter Gert-Jan Ludden. Gert-Jan was een stuwende kracht achter de oprichting van ons Kennisnetwerk. Zijn afscheid markeerde tevens de overdracht van ons Kennisnetwerk van het Traumazorgnetwerk Midden-Nederland aan de GGD regio Utrecht.

Zowel Koen als Gert-Jan waren vanaf het begin betrokken bij het Kennisnetwerk. We danken hen beiden voor hun inbreng de afgelopen jaren.

In december verbond Kitty Maassen zich als agendalid aan ons kernteam. Kitty is bioloog, projectcoördinator lifestock zoönosen en secretaris van het signaleringsoverleg zoönosen bij het RIVM.

Evaluatie doelstellingen voor 2014

Eind 2013 formuleerden we een aantal doelstellingen voor 2014, te weten:

1. vergroten bekendheid Kennisnetwerk
2. vergroten Kennisnetwerk
3. activiteit: bezoek GD Deventer – primaire doelgroep Microbiologen
4. activiteit: organiseren regionaal seminar
5. optimaliseren website
6. onderzoekssubsidie binnenhalen

Bijna alle doelstellingen zijn behaald. Het is ons alleen niet gelukt een onderzoekssubsidie binnen te halen, hoewel er vanuit het Kennisnetwerk diverse aanvragen zijn gedaan. Het zoobiquity-congres was een extra activiteit.

Doelstellingen voor de 2015

Voor 2015 zetten we hoog in. Onze doelstellingen zijn fors:

1. vergroten bekendheid Kennisnetwerk
2. vergroten Kennisnetwerk
3. activiteit: organiseren regionaal seminar – juni 2015
4. activiteit: organiseren zoobiquity-congres – september 2015
5. activiteit: organiseren uitbraakoefening
6. onderzoekssubsidie binnenhalen
7. onderzoeken of een database van niet-meldingsplichtige zoönosen een bijdrage aan surveillance kan leveren
8. de veterinaire sector in de veiligheidskolom opnemen als partner in crisisplanvorming
9. de regionale connectie tussen huisarts en dierenarts versterken
10. organiseren werkbezoek

Contact

Heeft u vragen, ideeën of suggesties? Heeft u een onderzoeksvraag? Wilt u meer informatie over het Kennisnetwerk Zoönosen Midden-Nederland? Wilt u een bijdrage leveren aan ons Kennisnetwerk? Of wilt u zich aanmelden als lid? Neem dan contact op met onze [projectsecretaris](#).

Kennisnetwerk Zoönosen Midden-Nederland |

p/a Universitair Medisch Centrum Utrecht | Kamernummer E 02.8.04 | Huispostnummer G 04.228 |

Postbus 85500 | 3508 GA UTRECHT

T +31 (0)88 75 596 78 | M +31 (0)6 337 24 380 | info@vandieropmens.nl | www.vandieropmens.nl

